Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, HAVENS EN SPORT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de regelgeving over de binnenvaart, wat betreft de technische voorschriften voor binnenschepen, de erkenning van keuringsorganisaties, de opleiding van binnenvaartpersoneel en het gebruik van specifieke detectiemiddelen.**
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Het voorliggende besluit wijzigt verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over de binnenvaart.

De wijzigingen volgen vooral uit de nieuwe Europese standaard tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen, editie 2025/1, en passen daarnaast de regels voor stadsrondvaartboten aan om hun exploitatie beter te ondersteunen.

Verder wordt het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de erkenning van deskundigen en scheepsmeters uitgebreid met een regeling voor de erkenning van keuringsorganisaties. Die organisaties kunnen voortaan bepaalde inspecties uitvoeren en attesten afleveren die door de Commissie van Deskundigen worden betrokken bij haar beoordeling van een aanvraag voor een Uniebinnenvaartcertificaat.

Vervolgens wordt bijlage A1 bij het besluit over beroepscompetenties voor binnenvaartpersoneel beperkt aangepast om de basisopleiding voor deksmannen te verbeteren en aantrekkelijker te maken voor nieuwkomers en zo de instroom te versterken.

Tot slot wordt het besluit over specifieke detectiemiddelen gewijzigd om de technische voorwaarden vast te leggen voor het gebruik van een niet automatisch werkende lasergun voor snelheidsmetingen van scheepvaartverkeer.

1. **SITUERING**

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ressorteert onder het beleidsveld watergebonden mobiliteit en transport.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2026/293 van 3 september 2026.

Het advies van de inspectie van Financiën dateert van 7 oktober 2026.

2. **INHOUD**

A. ALGEMENE TOELICHTING

2.1. Wat betreft de technische voorschriften voor binnenschepen

2.1.1. Met het voorliggende ontwerp worden in de eerste plaats de noodzakelijke aanpassingen aangebracht aan het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2018 tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen, hierna het BVR Technische Voorschriften. Die aanpassingen vloeien voort uit de nieuwe versie van de Europese standaard tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen, ES-TRIN 2025/1. ES-TRIN wordt sinds 2015 door het Comité CESNI regelmatig geactualiseerd en gepubliceerd. De versie ES-TRIN 2025/1 is bij Gedelegeerde Verordening (EU) 2025/2177 van toepassing vanaf 1 januari 2026.

2.1.2. Vervolgens wordt de regeling voor stadsrondvaartboten in het BVR Technische Voorschriften aangepast.

2.1.2.1. Daarbij worden de voorwaarden gewijzigd waaronder een stadsrondvaartboot voor vrijstelling van de toepassing van het BVR Technische Voorschriften in aanmerking komt. Meer bepaald wordt de voorwaarde geschrapt dat de stadsrondvaartboot alleen binnenwateren mag bevaren die niet in verbinding staan met binnenwateren van een andere lidstaat.

Deze voorwaarde leidt in de praktijk tot rechtsonzekerheid en kan investeringen afremmen in een toeristische sector die bijdraagt tot de aantrekkelijkheid van de Vlaamse steden.

In de praktijk wordt de niet-verbondenheid met binnenwateren van een andere lidstaat doorgaans geïnterpreteerd en toegepast in die zin dat het vaargebied van stadsrondvaartboten niet of slechts in zeer beperkte mate mag samenvallen met vaarwateren die worden gebruikt door de internationale beroepsscheepvaart. Het samen voorkomen van beide types waterweggebruikers in hetzelfde vaargebied kan immers bijkomende veiligheidsrisico's meebrengen. In die interpretatie vormt deze voorwaarde in wezen een concretisering van de vereiste dat een passend veiligheidsniveau moet worden gehandhaafd.

Deze voorwaarde kan echter ook op een meer letterlijke wijze worden geïnterpreteerd. Volgens die lezing zou het uitsluitend betrekking hebben op vaarwateren die daadwerkelijk afgesloten zijn van de rest van het vaarwegennet waarlangs andere lidstaten potentieel kunnen worden bereikt. In die

interpretatie vormt dit een aanzienlijke beperking op de mogelijkheid om stadsrondvaartboten onder de vrijstelling te exploiteren.

Het is dan ook belangrijk dat de Vlaamse Regering hierin de nodige duidelijkheid schept. Dat doet zij met het voorliggende besluit, door de voorwaarde van de niet-verbondenheid met binnenwateren van een andere lidstaat te schrappen. De doelstelling om het veiligheidsniveau te handhaven, door risicovolle interactie tussen verschillende types waterweggebruikers te vermijden, kan afdoende worden bereikt via de toetsing, door de Commissie van Deskundigen, van het "passend veiligheidsniveau".

Richtlijn (EU) 2016/1629 laat de lidstaten immers toe om vrijstellingen te verlenen voor vaartuigen die beperkte trajecten van plaatselijk belang of trajecten in havengebieden afleggen. Stadsrondvaartboten beantwoorden bij uitstek aan die laatste omschrijving, aangezien zij op grond van hun definitie uitsluitend zijn ingericht en bestemd voor rondvaarten met een ononderbroken maximale vaarduur van twee uur, in een afgebakend vaargebied en met een vertreklocatie in een stadskern.

Ook in Nederland worden de afwijkende technische voorschriften voor rondvaartboten gebaseerd op deze ontheffingsmogelijkheid. Het is dus niet nodig om, voor de toepassing van het afwijkende regime voor stadsrondvaartboten, de voorwaarde van de niet-verbondenheid met binnenwateren van een andere lidstaat te behouden.

2.1.2.2. Daarnaast mogen personen met beperkte mobiliteit plaatsnemen op stadsrondvaartboten. In het verleden werd er steeds vanuit gegaan dat op stadsrondvaartboten geen personen in een rolstoel plaatsnemen. Recent heeft de sector voorgesteld een regeling uit te werken die het mogelijk maakt personen met beperkte mobiliteit toe te laten op stadsrondvaartboten. Het begrip "personen met beperkte mobiliteit" moet ruim worden geïnterpreteerd. Het omvat niet alleen personen in een rolstoel, maar ook personen met een kinderwagen of personen die zich met een rollator verplaatsen. Gelet op de beperkte omvang van een rondvaartboot en de specifieke operationele werking aan boord ervan, worden aan deze nieuwe regeling verschillende voorwaarden gekoppeld.

2.1.3. Tot slot wordt het BVR Technische Voorschriften aangepast zodat het ook mogelijk wordt dat inspecties van binnenschepen kunnen worden uitgevoerd door keuringsorganisaties die werden erkend door de Commissie van Deskundigen overeenkomstig het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de erkenning van deskundigen inzake de technische voorschriften voor binnenschepen en de erkenning van scheepsmeters.

2.2. Wat betreft de erkenning van deskundigen en scheepsmeters

Met de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de erkenning van deskundigen inzake de technische voorschriften voor binnenschepen en de erkenning van scheepsmeters wordt het voor de Commissie van Deskundigen mogelijk om keuringsorganisaties te erkennen.

Waar erkende deskundigen specifieke onderzoeken uitoefenen waarvoor ES-TRIN uitdrukkelijk in hun tussenkomst voorziet, bijvoorbeeld onderzoeken van AIS-installaties, brandmeldinstallaties en tachografen, maakt de nieuwe erkenningsregeling voor keuringsorganisaties het mogelijk dat andere afgebakende inspecties, zoals een onderzoek van de scheepsromp, worden uitgevoerd door gespecialiseerde organisaties.

Wanneer een dergelijk onderzoek kadert in een aanvraag voor een Uniebinnenvaartcertificaat, beoordeelt de Commissie van Deskundigen het attest van de keuringsorganisatie en voert zij de overige vereiste inspecties uit. De Commissie van Deskundigen blijft verantwoordelijk voor de

beoordeling van het vaartuig en is uitsluitend bevoegd om over de afgifte van het Uniebinnenvaartcertificaat te beslissen.

2.3. Wat betreft de regelgeving over binnenvaartpersoneel

De beperkte aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 mei 2022 over de beroepscompetenties voor binnenvaartpersoneel kadert in de versterking van de instroom in de binnenvaartsector en het aantrekkelijker maken van het opleidingsprogramma voor de basisopleiding veiligheid voor deksmannen met de mogelijkheid om online de theoretische opleiding te volgen.

2.4. Wat betreft de specifieke detectiemiddelen om misdrijven en inbreuken vast te stellen als vermeld in het Scheepvaartdecreet en de reglementen ter uitvoering ervan.

Met de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 november 2024 tot toelating van specifieke detectiemiddelen en voorwaarden om misdrijven en inbreuken vast te stellen als vermeld in het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022, en de reglementen ter uitvoering van het voormelde decreet wordt een niet automatisch werkende lasergun toegelaten voor snelheidsmetingen van scheepvaartverkeer. Daarbij worden technische voorwaarden vastgelegd voor onder meer de meetnauwkeurigheid, de ijking of verificatie en de beeldregistratie. .

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

De artikels die in de toelichting hieronder niet vermeld zijn, betreffen een loutere vervanging van de verwijzing naar ES-TRIN 2023/1 door een verwijzing naar ES-TRIN 2025/1.

Artikel 1

De nieuwe versie ES-TRIN 2025/1 is door de gedelegeerde verordening (EU) 2025/2177 van de Commissie van 9 september 2025 van kracht geworden op 1 januari 2026. Dit wordt toegevoegd aan artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2018 tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen.

Artikel 2

In artikel 2 wordt de definitie van ES-TRIN 2023/1 vervangen door de definitie voor ES-TRIN 2025/1 met een aangepaste URL voor de nieuwe versie van ES-TRIN.

Artikel 12

Naast de Commissie van Deskundigen zal ook een door de Commissie erkende keuringsorganisatie technische inspecties kunnen uitvoeren. De erkenning van keuringsorganisaties wordt verder uitgewerkt in artikel 25 en 26 van het ontwerp, die het besluit van 28 juni 2019 *betreffende de erkenning van deskundigen inzake de technische voorschriften voor binnenschepen en de erkenning van scheepsmeters* wijzigen. In dit artikel wordt voor de definitie van "keuringsorganisatie" dan ook verwezen naar het vermelde besluit van 28 juni 2019.

Het is evenwel de Commissie van Deskundigen die de bevoegdheid behoudt om het Uniebinnenvaartcertificaat af te geven.

Artikel 14

Wijzigt artikel 25, §1, van het besluit van de Vlaamse regering van 5 oktober 2018 tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen, door de bepalingen die betrekking hebben op de voorwaarde van de niet-verbondenheid met binnenwateren van een andere lidstaat op te heffen. Zie ook punt 2.1.2 van de algemene toelichting.

Artikel 18

Er worden verschillende afwijkingen voorzien van hoofdstuk 19 'Bijzondere bepalingen voor passagiersschepen' van ES-TRIN. Deze afwijkingen moeten het mogelijk maken dat personen met beperkte mobiliteit ook op een stadsrondvaartboot kunnen plaatsnemen. De vermelding onder nummer 52 van het Uniebinnenvaartcertificaat neemt deze specifieke afwijking op.

Het begrip 'personen met beperkte mobiliteit' moet ruim worden geïnterpreteerd. Het omvat niet alleen personen in een rolstoel, maar ook personen met een kinderwagen of personen die zich met een rollator verplaatsen.

Artikel 19

Ingevolge de wijziging van ES-TRIN is de haalbaarheid van de voorschriften voor de stadsrondvaartboten in het kader van ES-TRIN 2025/1 afgetoetst en als volgt gewijzigd:

- De vereiste van artikel 10.11, zeventiende lid, onder hoofdstuk 10 'Elektrische installaties en apparaten' is opnieuw opgenomen als mogelijke afwijking van ES-TRIN 2025/1. Dit enkel wel voor open stadsrondvaartboten.

  Gezien de brandbescherming overeenkomstig artikel 19.11, eerste lid en de tabellen voorzien in het tweede lid, betreffende de scheidingsvlakken tussen machinekamers en verblijfsruimten enkel van toepassing is voor de gesloten stadsrondvaartboten en niet voor open stadsrondvaartboten, is het onderscheid tussen de gesloten en de open stadsrondvaartboten te verantwoorden.

  Voor de open stadsrondvaartboten is bijgevolg enkel een omkasting in staal vereist en geen brandbeveiliging. Wel worden deze verplicht om een brandbeschermingsconcept te voorzien zodat de veiligheid van personen aan boord gegarandeerd blijft. Dit kan bijvoorbeeld gaan om het onder water zetten van de lithium-ion-batterijen of over een brandwerende bescherming en ventilatie. In elk geval is er een alarmsysteem vereist om de schipper te waarschuwen.

- In de nieuwe versie van ES-TRIN hoeven stadsrondvaartboten niet te zijn uitgerust met een tweede onafhankelijk voortstuwingssysteem en hoeven zij zich bij uitval van het hoofdvoortstuwingssysteem ook niet meer op eigen kracht te kunnen voortbewegen.

  Daardoor is een mogelijke afwijking van verschillende bepalingen van hoofdstuk 11 niet langer nodig en worden deze opgeheven.

Artikel 20, 22 en 23

Gelet op de beperkte omvang van het vaartuig en de specifieke operationele werking aan boord van stadsrondvaartboten, worden aan afwijkingen die het mogelijk moeten maken dat personen met beperkte mobiliteit kunnen plaatsnemen verschillende voorwaarden gekoppeld.

Het plaatsen van een rolstoel in een stadsrondvaartboot zorgt ervoor dat het zwaartepunt iets hoger ligt waardoor bij de berekening moet worden rekening gehouden met een invloed op de middelpuntvliedende kracht.

//

Ook wanneer het vaartuig zou botsen, kan worden verwacht dat een rolstoel zich verplaatst, ook al staat de rem op. Het aan of van boord brengen van een rolstoel heeft evenzeer een invloed op de intactstabiliteit. Met name de zwaardere elektrische rolstoelen kunnen zorgen voor een slagzij van de stadsrondvaartboot.

Er moeten derhalve voorzieningen worden aangebracht om de rolstoelen aan de vloer, de verschansing of reling van het vaartuig vast te maken zodat het wegrollen van de rolstoel wordt verhinderd.

Artikel 24

Personen met een beperkte mobiliteit zullen geen verbindingsgangen mogen gebruiken en zij moeten in de onmiddellijke nabijheid van de uitgang of nooduitgang opgesteld zijn. Het moet daarbij altijd mogelijk zijn dat de bestuurder van de boot een vrije doorgang heeft naar de achterzijde van het vaartuig.

De openingen en inrichtingen voor embarkeren en debarkeren van personen met beperkte mobiliteit voldoen aan artikel 19.06, twaalfde lid, van ES-TRIN 2025/1., wat betekent dat er een vrije breedte van 1,50 meter moet zijn voor personen met een beperkte mobiliteit. De Commissie van Deskundigen kan een mindere vrije breedte toestaan van minimaal 1 meter indien het aan en van boord brengen van de rolstoelen over een beperkte afstand kan gebeuren.

Artikel 26

Voor iedere rolstoelgebruiker moet een reddingsvest in de onmiddellijke nabijheid beschikbaar zijn.

Artikel 27

Momenteel is een brandblustoestel vereist van 4 kg aan boord van een stadsrondvaartboot. Een dergelijk brandblustoestel is evenwel niet op de markt beschikbaar. In de praktijk worden twee toestellen van 2 kg geplaatst. Vandaar dat de bepaling wordt aangepast naar één of twee toestellen met een totaal vulgewicht van 4 kg.

Artikel 28

In principe worden geen liften geplaatst aan boord van stadsrondvaartboten. Bij een zwaardere uitvoering van een lift zal de stadsrondvaartboot een permanente slagzij vertonen. Bij gebruik van lichtere uitvoeringen van liften zal moeten worden nagegaan of de norm, vermeld in artikel 19.06, negende lid, van ES-TRIN 2025/1, hiermee verenigbaar is.

Artikel 29

Vervanging van communautair certificaat naar Uniebinnenvaartcertificaat in overeenstemming met Richtlijn (EU) 2016/1629.

Artikel 30

Er wordt een afwijking voorzien op de eis dat een alleenvarende duwbak over een stuurhuis moet beschikken. Er zijn immers alleenvarende duwbakken die op afstand worden bestuurd en waar geen bemanningsleden aan boord aanwezig zijn. Indien de duwbak deel uitmaakt van een samenstel of onbemand vaart, bijvoorbeeld met een besturing op afstand, dan is een stuurhuis geen verplichting meer.

Artikel 31

Naast de vervanging van ES-TRIN 2023/1 door ES-TRIN 2025/1 wordt hier ook een louter redactionele correctie uitgevoerd.

Artikel 34-35

Het opschrift van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de erkenning van deskundigen inzake de technische voorschriften voor binnenschepen en de erkenning van scheepsmeters wordt gewijzigd om duidelijk te maken dat de erkenning ook kan worden verleend aan keuringsorganisaties.

Met een nieuw hoofdstuk wordt de erkenning van keuringsorganisaties door de Commissie van Deskundigen geregeld. Zie ook de toelichting onder punt 2.2 van de algemene toelichting hierboven.

Artikel 36

Artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de retributies voor prestaties inzake het certificeren en het meten van vaartuigen voor de binnenvaart wordt gewijzigd zodat ook voor de administratieve behandeling van het dossier waarin een keuringsorganisatie optreedt door de bevoegde instantie een retributie kan worden gevraagd.

Artikel 37

Wijziging van bijlage A1 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 6 mei 2022 over de beroepscompetenties voor binnenvaartpersoneel om het mogelijk te maken een online theoretische opleiding te volgen voor aanvang van de praktische opleidingsdag.

Artikel 38-39

De artikelen 1 en 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 november 2024 tot toelating van specifieke detectiemiddelen en voorwaarden om misdrijven en inbreuken vast te stellen als vermeld in het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022, en de reglementen ter uitvoering van het voormelde decreet, worden gewijzigd. De woorden “automatisch werkende toestellen” worden vervangen door het woord “detectiemiddelen”, zodat ook een niet automatisch werkende lasergun onder de regeling kan vallen.

Daarbij worden de technische voorwaarden vastgelegd waaraan een niet automatisch werkende lasergun moet voldoen voor gebruik door de toezichthouders van De Vlaamse Waterweg, die snelheidsmetingen uitvoeren van scheepvaartverkeer. Die voorwaarden hebben onder meer betrekking op de meetnauwkeurigheid, de ijking of verificatie van het toestel en de registratie van de vaststellingen. .

Artikel 40

Dit artikel betreft de gebruikelijke uitvoeringsbepaling.

3. **BESTUURLIJKE IMPACT**

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende ontwerp heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse overheid, aangezien het louter voorziet in een aantal technische aanpassingen van de bestaande regelgeving.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende ontwerpbesluit heeft geen impact op het personeelsbestand of het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor bestuurszaken, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

a. Personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet.
b. Werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven.
c. Investeringen en schuld: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg.
d. Ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten.
e. Conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. **VERDER TRAJECT**

Na de principiële goedkeuring wordt het bijgevoegde ontwerp van besluit:

- aangemeld bij de Europese Commissie overeenkomstig artikel 5, eerste lid, van richtlijn (EU) 2015/1535;

- voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

5. **VOORSTEL VAN BESLISSING**

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de regelgeving over de binnenvaart, wat betreft de technische voorschriften voor binnenschepen, de erkenning van keuringsorganisaties, de opleiding van binnenvaartpersoneel en de technische voorwaarden voor het gebruik van detectiemiddelen voor snelheidsmetingen;

2° de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

Bijlagen:
- het voorontwerp van de Vlaamse Regering tot wijziging van de regelgeving over de binnenvaart, wat betreft de technische voorschriften voor binnenschepen, de erkenning van keuringsorganisaties, de opleiding van binnenvaartpersoneel en de toelating van laserguns voor snelheidsmetingen (bijlage 1);
- het advies Inspectie Financiën van 7 oktober 2026 (bijlage 2).